No. 1502 Zaterdag 12 October 1912. 29ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223, Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

De Subsidieverhooging in den Kolonialen Raad.

VOORLOOPIG VERSLAG.

§ 1. Ofschoon enkele leden van oordeel waren, dat de Memorie van toelichting hun bevredigde en hun alleszins voldoende toescheen, meende de groote meerderheid de opmerking niet te mogen terughouden, dat die Memorie niet inhield hetgeen men zou kunnen verwachten van eene, ter begeleiding van een ontwerp, hetwelk bij aanneming een begrootingslast ten gevolge zou hebben van meer dan f 14.000.—

De meerderheid meende, dat bij de aanvrage om een zoo belangrijk crediet de toelichting zou mogen bevatten de redenen, waarom verhooging van de subsidie aan het bijzonder onderwijs noodig was, opdat het den Kolonialen Raad mogelijk zou zijn te beoordeelen of die verhooging al dan niet onafwijsbaar werd gevorderd, door die redenen te toetsen aan de omstandigheden.

De eenigszins apodictische verklaring, dat de Roomsch Katholieke Missie arm en de subsidie gering was, kon zij niet als eene voldoende motiveering van het voorstel aanvaarden. Evenmin het argument, dat de subsidie, na de verhooging met f 14.410.— slechts f 9.25 per leerling zou bedragen. Wat dit laatste betreft, merkten vele leden op, dat eene vergelijking in dit opzicht tusschen openbare en bijzondere Roomsch Katholieke scholen in het geheel niet opging. Het openbaar onderwijs toch moet gebruik maken van personeel, waarvan de leden meestal een gezin te onderhouden hebben, terwijl het Roomsch Katholiek onderwijs gegeven wordt door religieuzen, die uiteraard en reeds alleen omdat zij samen wonen, gemeenschappelijken tafel hebben en daarom als het ware een groot gezin vormen, met veel minder kunnen rondkomen; der Missie alzoo aanzienlijk minder kosten.

Enkele leden echter waren het met dit argument niet eens, omdat huns inziens te zeer over het hoofd gezien werd, dat de religieuzen, die onderwijs geven, niet altijd samen wonen en dit ook niet kunnen doen, daar zij over de geheele kolonie verspreid moeten leven en wel op de verschillende eilanden en de verschillende parochies op Curaçao.

Weer enkele andere leden meenden elke vergelijking tusschen de kosten van het openbaar en het bijzonder onderwijs mede te moeten wraken op grond, dat de uitgaven voor het openbaar onderwijs noodeloos worden opgedreven, instede van daarbij met de vereischte zuinigheid te werk te gaan.

Als een voorbeeld van geldverspilling haalden zij aan het feit, dat er op het oogenblik een negende klasse op de Hendrikschool wordt bestendigd, bestaande uit één leerling; welke leerling de Kolonie dus minstens f 2800. — per jaar kost.

Enkele andere leden merkten tegenover deze beschouwingen op, dat huns inziens door de enkele vermelding van de kosten per leerling en per jaar, aan de Roomsch Katholieke Missie vergoed, de voorgestelde verhooging der subsidie voldoende was toegelicht en gemotiveerd.

De vergelijking tusschen openbaar en bijzonder onderwijs moest, volgens deze leden, wel degelijk gemaakt worden en dan kwam een hunner tot het resultaat dat de leerling der openbare lagere scholen ongeveer f 40.— per jaar en die van de Roomsch Katholieke bijzondere scholen, ná de verhooging, slechts f 9.25 per jaar kost aan de Kolonie.

Eenige leden waren de meening toegedaan, dat nooit als argument ten voordeele van subsidieverhooging mocht gelden het bedrag dat gemiddeld per jaar en per kind betaald werd aan subsidie.

Deze leden vonden, dat men enkel te vragen had wat het onderwijs kost aan dengene, die het geeft en dan daarnaar het bedrag der subsidie regele.

Dat de onderwijskrachten, waarover de Roomsch Katholieke Missie beschikt goedkooper zijn, ging, volgens enkele leden, de Kolonie niet aan.

Bovendien heeft die Missie tegenover haar personeel tal van verplichtingen, o. a. die om het, wanneer ouderdom of ongeschiktheid uit anderen hoofde zich doet gelden, te onderhouden; daarbij niet onaanzienlijke uitgaven heeft voor uitrustings- en overtochtskosten.

Eenige leden hadden met verwondering kennis genomen van des Bestuurs uiting, dat bij het vaststellen der subsidie ten volle rekening was gehouden met den stand der koloniale geldmiddelen

Zij meenden in deze met het Bestuur van oordeel te moeten verschillen, waar toch op de koloniale begrootingen der laatste jaren steeds aanzienlijke tekorten door het Moederland moesten worden gedekt.

Deze leden achtten het gezegde alléén, dat met den stand dier financiën rekening is gehouden niet afdoende genoeg, om hun er toe te bewegen zich met de voorgestelde verhooging te vereenigen.

Daartegenover stelden enkele leden hunne meening, dat het Bestuur in deze zeer te recht die verklaring had afgelegd, daar toch, indien de koloniale financiën beter waren, de eisch der billijkheid het zoude medebrengen, dat aan de Roomsch Katholieke Missie een veel aanzienlijker subsidie gegeven werd.

Eenige leden stelden in het licht, dat de berekening van het bedrag, dat de voorgestelde regeling aan meerdere uitgaven zal vorderen en dat in de Memorie van toelichting op f 14 410. — is geraamd, niet juist kan zijn.

Volgens berekeningen, gebaseerd op de opgaven in het Koloniaal Verslag van 1911 zal — wanneer gebruik gemaakt wordt van de gelegenheid, die het ontwerp openstelt om meerdere onderwijzers alsook onderwijzers van hoogeren rang aan te stellen — de meerdere uitgaaf wel driemaal of meer, dan het geraamde bedrag beloopen.

Het opgegeven bedrag van f 14.410.— is dan ook naar hunne meening als een minimum te beschouwen van hetgeen de ontworpen subsidieering, terstond ná de inwerkingtreding, meer zal kosten dan de tegenwoordige.

Deze leden wilden het niet verhelen, dat naar hun oordeel de Memorie van toelichting op dit punt zeer onvolledig moest worden genoemd. Naast het minimum had ook het maximum der uitgaven, die het gevolg van de voorgestelde regeling kon zijn, behooren te zijn opgeven.

In dit verband gaven enkele leden hunnen wensch te kennen kennis te mogen nemen van de becijferingen, die gediend hebben bij het vaststellen van het in de Memorie van toelichting genoemde subsidiebedrag.

Hier stelden enkele leden als hunne meening tegenover dat, alhoewel deze opmerking misschien theoretisch waar mocht zijn, er tegen de voorgestelde subsidieverhooging geen practische bezwaren bestonden, daar toch het tijdstip zeer ver verwijderd is, waarop het subsidiecijfer, bij aanneming van het tegenwoordig ontwerp, maar eenigszins opgevoerd zou kunnen worden.

Eenige leden wenschten te verklaren dat het thans behandelde ontwerp hun had teleurgesteld. Méér dan één jaar toch, zoo meenden zij, klaagde de Raad er, bij de behandeling van de Koloniale begrootingen over, dat de sommen aan het onderwijs ten koste gelegd niet geëvenredigd waren aan de uitkomsten.

Verwacht kon daarom worden, dat met de toezegging door het Bestuur bij de opening van het loopend zittingjaar gedaan, om de onderwijsquaestie ter hand te nemen, bedoeld was die aangelegenheid in haar geheel te herzien en ook te verbeteren, in den geest van de in die richting door eenige ouders en voogden te kennen gegeven wenschen.

Instede daarvan worden slechts de bepalingen herzien in verband met de subsidieëering van het bijzonder onderwijs; zonder dat daarbij aan dat onderwijs hoogere eischen worden gesteld of die scholen aan meer afdoende contrôle worden onderworpen.

Gaarne zouden zij daarom zien, dat het Bestuur de toezegging zou doen binnen afzienbaren tijd de onderwijsaangelegenheid in haar geheel te herzien en te verbeteren: of wel, dat het zich bereid verklaarde het eventueel initiatief in deze van den Kolonialen Raad te steunen door toe te zeggen de meest volkomen voorlichting van de bevoegde onderwijsautoriteiten.

Enkele leden oordeelden het noodig op te merken, dat de eischen aan het openbaar en het bijzonder onderwijs gesteld in de thans vigeerende verordening gelijk waren en dat afdoende contrôle op het laatste onderwijs reeds thans in voldoende mate is gewaarborgd.

§ 2. Eenige leden achtten de subsidieverhooging per onderwijzer niet vereischt, daar waar het bijzonder onderwijs in deze kolonie over goedkoope werkkrachten kon beschikken.

Echter zouden zij geen bezwaar hebben mede te werken tot het in het leven roepen van eene regeling, waarbij een splitsing werd toegelaten bij de subsidieëering, geregeld door de eischen, die dan aan iedere categorie van het onderwijs zou kunnen worden gesteld.

Bij die regeling zou de subsidie voor de stadsscholen per onderwijzer hooger moeten wezen dan die per onderwijzer voor de districtsscholen.

Deze leden vonden de thans gegeven subsidie voor de districtsscholen voldoende, in aanmerking nemende dat men aan de leerkrachten daar werkzaam, lagere eischen kon stellen dan aan die voor de stadsscholen.

Enkele leden voerden hiertegen aan dat hoe gering ook de eischen, aan deze scholen gesteld, mogen zijn, nooit uit het oog diende te worden verloren, dat aan het onderwijzend personeel niet mocht onthouden worden hetgeen noodig was, om een eenigszins menschwaardig bestaan te leiden, te meer nog waar dat personeel voor een groot deel bestond uit Europeesche dames die, willen zij den invloed van ons klimaat trotseeren, toch behoorlijke voeding en huisvesting behoeven.

Bovendien voelden deze leden er niets voor om aan het personeel van de districtsscholen, dat aan dezelfde eischen heeft voldaan als het personeel in het stadsdistrict, mindere vergoeding te geven.

Weer eenige andere leden meenden te moeten opmerken, dat zoo men het bedrag van de thans gegeven subsidie gering mocht noemen, ook de daartegenover staande praestaties van het bijzonder onderwijs niet bevredigend geacht konden worden.

Deze leden wezen er op, dat het peil van ontwikkeling der bevolking in de buitendistricten bedroevend kon worden geheeten; oordeelden daarom, dat men zich rekenschap moest geven van hetgeen het bijzonder onderwijs eigenlijk had geleverd, alvorens de subsidie te vermeerderen.

In dit verband vroegen deze leden van het Bestuur te mogen vernemen het percentage van de door den Rechter Commissaris gehoorde personen, die hun naam teekenen konden.

Hiertegen werd door enkele leden aangevoerd dat de de resultaten van het Roomsch Katholiek bijzonder onderwijs wel degelijk reden tot tevredenheid gaven.

De kinderen in de buitendistricten — die de Kolonie niet meer dan plus minus f 6.30 per hoofd per jaar kosten — konden bij het verlaten van de school een goed verstaanbaren brief in het papiamentsch schrijven, behoorlijk wat lezen, waren ook niet geheel onbekend met de eerste beginselen van de aardrijkskunde, enz.; terwijl de kinderen, die de bijzondere scholen in de stad verlieten in geen enkel opzicht behoefden onder te doen voor die, welke de openbare lagere school hadden afgeloopen.

Enkele leden waren bereid mede te werken tot het verhoogen van de subsidie zoowel per onderwijzer als voor het aanstellen van meer leerkrachten, mits daardoor de uitgaven niet meer zullen beloopen dan de vergooging door het Bestuur in de Memorie van toelichting gesteld.

Zóó als het ontwerp daar ligt konden enkele hunner hun stem er niet aan geven, daar dat ontwerp mogelijkheden opent, die de financieele krachten van de Kolonie verre te boven gaan.

Men vond daarin aanleiding om het Bestuur in overweging te geven in het onderhavige ontwerp wijzigingen aan te brengen in de door die leden bedoelde richting.

Vrij algemeen was men bereid mede te werken om het aantal der onderwijskrachten te vermeerderen, zij het ook niet in die mate als door het Bestuur voorgesteld.

Vermeerdering van het aantal onderwijzers beschouwde men in het belang van het onderwijs; tachtig leerlingen voor ééne klasse eener stadschool wel wat te veel, doch men meende, dat de klassen der districtsscholen wel wat grooter konden zijn dan die in de hoofdplaatsen.

Enkele leden konden voor deze onderscheiding geen reden vinden daar huns inziens dezelfde gronden die een vermindering van het aantal leerlingen per klasse in het stadsdistrict wettigden ook bestonden voor de buitenscholen.

Aanleiding om subsidie te verleenen voor onderwijzers van hoogeren rang dan die der 3e klasse kon men vrij algemeen niet vinden. Men meende, dat het toch aan het eigenlijke volksonderwijs niet zoozeer ten goede zou komen of vóór een klas een onderwijzer 3e klasse of een der 2e klasse stond, daar toch de meerdere bekwaamheid van den tweeden, bestaande bijv. in het bezit van eene akte vreemde taal, die niet op de lagere school werd onderwezen, in die school ook niet tot haar recht zou komen.

Om diezelfde reden konden vele leden geen vrijheid vinden om mede te werken om het verkrijgen van de akte van onderwijzer 2e klasse te vergemakkelijken.

Zij vonden de lagere school door een onderwijzer 3e klasse wel bediend.

Eenige leden konden zich met het voorstel wel vereenigen om reden dat daarin een billijkheid ligt tegenover de Curaçaosche onderwijzers, die onder de tegenwoordige bepalingen te zeer ten achteren staan bij hunne Hollandsche ambtgenooten.

Curaçaosche onderwijzers kosten in den regel minder aan de Kolonie en zijn voor de lagere school en voor de lagere klassen van de school voor meeruitgebreid lager onderwijs geschikt.

Weer andere leden vonden de onderwijzer 3e klasse meer dan bekwaam genoeg en waren van meening, dat het Bestuur ook dat oordeel was toegedaan, waar toch aan de openbare scholen, op misschien ééne enkele uitzondering na, hoogstens een onderwijzer 3e klasse als hoofd verbonden is.

Enkele dezer leden konden misschien eene uitzondering toelaten voor de hoofden der bijzondere scholen in de hoofdplaatsen, aan welke scholen zij het noodig vonden hoogere eischen te stellen dan aan de districtsscholen.

Tegen de voorgestelde tegemoetkoming in de kosten van stichting, enz. had de meerderheid geen bezwaar.

Als onderhoudskosten vond men de bijdrage — gegeven de algemeen in de Kolonie daaraan besteed wordende kosten — te hoog, doch men wenschte niet te vergeten dat daaronder ook de kosten voor stichting waren begrepen.

Enkele leden vonden evenwel eene vergoeding van 25 % der stichtingskosten, zooals thans de regeling is, als steun voldoende.

De gebouwen, enz. der bijzondere scholen werden geen eigendom der Kolonie, mitsdien achtte men eene bijdrage van één vierde gedeelte der waarde redelijk.

Daartegenover wilden enkele leden opmerken, dat 25 % veel te weinig was en dat de tegemoetkomingen als hier bedoeld in Suriname hooger, in Nederland veel hooger waren dan de thans voorgestelde. Zij achtten het daarom alleszins billijk dat de vergoeding werd gegeven op den voet, zooals thans voorgesteld.

Enkele leden konden zich met het onderhavige ontwerp zooals het daar lag, zeer goed vereenigen. De hiervoren gereleveerde groote toeneming der uitgaven wegens subsidie vreesden zij niet, daar de Roomsch Katholieke Missie niet over zooveel onderwijskrachten beschikken kon om die zoo maar aan te stellen.

Ook vreesden zij niet, dat de bijzondere onderwijzers een druk gebruik zouden kunnen maken van de bepalingen om de akte van onderwijzer 2e klasse te halen.

Een lid wenschte zijn oordeel over het ontwerp op te schorten, totdat door het Bestuur zouden zijn overgelegd de hooger in dit Verslag verzochte becijferingen.

Ook werd door een lid verzocht van het Bestuur te mogen verkrijgen eene opgave van het schoolverzuim; dit, daar het hem wilde voorkomen dat het aantal leerlingen der bijzondere scholen zeer hoog was.

Aldus vastgesteld op Curaçao den 3n. October 1912.

De Rapporteurs,
J. C. B. FORBES.
SUTHERLAND.

NASCHRIFT VAN DE REDACTIE.

Dit Voorloopig Verslag heeft de groote verdienste, dat het volledig is; ons dunkt, dat ook de fijnste nuanceering in het gevoelen der Leden tot uitdrukking kwam.

Niet gemakkelijk valt het echter den totaalindruk van het Verslag weer te geven. Na lezing en herlezing hebben we ons herhaaldelijk afgevraagd: Wat willen de Leden van den Kolonialen Raad nu eigenlijk?

De eerste moeilijkheid betreft de Memorie van Toelichting als zoodanig. De groote meerderheid van den Raad vraagt om duidelijker motiveering van de noodzakelijkheid der subsidieverhooging.

Vreemd doet het echter aan, dat dezelfde meerderheid te gelijker tijd verklaart het hoofdmotief, 't krachtigste argument, niet te willen aannemen.

Ja, dan wordt het al heel lastig den Heeren tevreden te stellen.

Het hoofdmotief van de voorgestelde verhooging is het constateeren van het feit, dat tot dusverre de subsidie aan de R. K. Scholen TE LAAG was.

Eerst in de allerlaatste jaren bedroeg deze subsidie iets meer dan f 6 per leerling.

Nu behoeft men toch geen geleerde accountant te wezen om onmiddelijk in te zien, dat dit veel te weinig is.

Het onderwijs behoort tot den onafwijsbaren plicht van den Staat.

De Staat moet derhalve de noodige gelden beschikbaar stellen om aan al zijne onderdanen voldoend onderwijs te waarborgen.

Een groote fout was het, dat tot dusverre het Neutraal Onderwijs van Staatswege werd bevorderd, terwijl het Confessioneel Onderwijs met de grootste moeite eenige geldelijke ondersteuning moest afdwingen.

Alle onderdanen zijn gelijk voor de Wet, die geen onderscheid maakt tusschen de verschillende godsdienstige gezindten. Tot dusverre ontvingen echter alleen zij, die zich tevreden konden stellen met Neutraal Onderwijs, alle mogelijke tegemoetkoming, terwijl den onderdanen, die om Confessioneel Onderwijs vroegen, zeer geringe hulp werd geboden.

Dit was een groote onbillijkheid tegenover 't godsdienstig voelend gedeelte der Natie, dat toch volgens de Grondwet dezelfde rechten moest hebben.

Gelukkig werd in het Moederland deze capitale ongrondwettelijke fout reeds ingezien en stuurt men heen naar gelijkstelling voor de Wet van Neutraal en Confessioneel Onderwijs.

Hier in de Kolonie schijnt men de teekenen des tijds nog niet ten volle te verstaan.

Wij zijn hier nog mijlen ver van gelijkstelling verwijderd. Maar een meer billijke regeling mogen we toch wel eischen.

De Heeren Leden van den Kolonialen Raad verkeeren blijkbaar in den waan, dat een subsidieverhooging voor het R. K. Onderwijs nog niet zoo noodig is.

Maar, mijne Heeren, een leerling der Bijzondere School kost aan het Gouvernement amper fl 6, en een der Openbare fl 40. 't Is waar, de Raad wil van een vergelijking tusschen Bijzondere en Openbare School ook al niet hooren.

Op welke wijze is het dan mogelijk de waarde van het Onderwijs te bepalen?

Men kan dit slechts op twee wijzen: door het Onderwijs op zich zelve te nemen, of door de onkosten van Openbaar en Bijzonder Onderwijs met elkander te vergelijken.

Op zich zelf is het duidelijk, dat een uitgave van fl 30 000 voor het volksonderwijs, aan ± 5000 leerlingen, verspreid over de zes eilanden onzer Kolonie, veel te laag is.

Hier schiet het Gouvernement te kort in zijn verplichtingen tegenover het grootste gedeelte zijner onderdanen. Aan een zaak van zulk een algemeen belang moet meer ten koste worden gelegd. Men mag zich daar maar niet van af maken met het luttel bedrag van fl 30.000.

Is dat een billijke tegemoetkoming in de kosten van het R. K. Onderwijs, verstrekt aan ± 5000 kinderen, gegeven door meer dan 100 gediplomeerde onderwijzers, verdeeld over 28 kostelooze scholen?

Voor dit uitgebreid onderwijspersoneel moeten overtochtskosten worden betaald, kleeding, voedsel, huisvesting, verzekering tegen ziekte en invaliditeit.

Wanneer al de schoolgaande kinderen ten laste kwamen van het Gouvernement zou dit een jaarlijksche verhooging geven van **f 200.000.**

Thans vraagt de Gouverneur slechts **f 14.410** verhooging, of een vermeerdering van nauwelijks fl 3 per leerling.

Wat het R.K. Onderwijs kost, valt buiten de contrôle van den Kolonialen Raad. Als de religieuze onderwijzers door sober leven en zuinig huishouden geld willen uitsparen en zóó de onkosten van het Bijzonder Onderwijs verminderen, mogen zij zelf daar toch op de eerste plaats de voordeelen van genieten. Maar ook het Gouvernement heeft al tonnen gouds voordeel gehad, doordat de R. K. Missie een deel van den staatszorg heeft overgenomen. Nu openlijk verklaard wordt, dat de onkosten te hoog loopen, moest men den gevraagden steun niet langer onthouden.

Ook na de verhooging met f 14.410 is de subsidie nog zeer laag, slechts fl 9.25 per leerling.

Het wijzen op dit klare feit moest voldoende zijn om eenieder te overtuigen, dat er werkelijk niet te veel gevraagd wordt. Dit feit spreekt uit zich zelve reeds duidelijk genoeg en behoeft geen verdere toelichting.

Door te releveeren en met cijfers te bewijzen dat de subsidie aan de R K Scholen werkelijk te laag is en ook na de toegestane verhooging nog gering zal blijven heeft de Gouverneur de aanvrage tot subsidieverhooging voldoende gemotiveerd.

Dat bij het vaststellen van deze geringe subsidie ten volle rekening is gehouden met den stand der koloniale geldmiddelen blijkt allerduidelijkst. Alleen de stand der koloniale geldmiddelen verontschuldigt het lage subsidie-cijfer. Nog wordt bij lange na niet aan het Bijzonder Onderwijs datgene gegeven waarop het recht heeft. Een som van slechts f 45.000 voor het volksonderwijs te besteden is wel wat weinig voor een Regeering, die de beschaving en ontwikkeling onder de bevolking wil bevorderen. De Christelijke Regeering in het Moederland zal zeer zeker bereid bevonden worden meerdere gelden voor dit goede doel beschikbaar te stellen. Nimmer zal Zij eischen dat bezuinigd worde op bedragen, waarvan de uitgaven noodzakelijk zijn. Maar een verhooging van het subsidie voor de R. K. Scholen is dan ook onafwijsbaar noodzakelijk; een vermeerdering van f 14.410 het allerminste, wat gevraagd kan worden.

Eenige leden zijn bevreesd, dat de vermeerdering der subsidie practisch veel hooger zal loopen dan f 14.410, omdat de voorgestelde wet de gelegenheid openstelt het aantal onderwijzers te vermeerderen en een hoogere rang hoogere subsidie zal mogelijk maken.

Och, Heeren, hebt U dan zoo weinig inzicht in onderwijszaken, dat Gij niet weet, dat slechts met de grootste moeite het noodige onderwijspersoneel bijeengebracht kan worden. Dit geldt zoowel voor het Openbare als voor het Bijzonder Onderwijs. En hoogere rangen zijn hoogst zeldzaam en zullen dit wel blijven ook.

Toch is het zeer goed gezien van den Wetgever, dat hij dergelijken prikkel in de Wet legde om tot verbetering en vermeerdering van het personeel aan te sporen.

Als zoodanig moet men dit artikel beschouwen en 't volstrekt geen hoogere waarde geven dan het practisch heeft.

Eenige leden schijnen ook niet te weten, dat wat de voorwaarden betreft waaraan het onderwijs heeft te voldoen, slechts een en dezelfde wet geldt voor Openbaar en Bijzonder Onderwijs. Die voorwaarden zijn streng en zwaar genoeg en heelemaal niet evenredig aan de geringe subsidie aan de Bijzondere School verleend. Waar men hetzelfde eischt van Openbaar en Bijzonder Onderwijs, moest men ook aan beide evenveel geld besteden. Het Bijzonder Onderwijs wordt echter afgescheept met een schijntje subsidie en moet toch wettelijk even hoog staan als het Openbare.

Dat sommige leden een andere subsidie-regeling wenschen, is zeer goed begrijpbaar. Onder den vorigen Gouverneur werd een splitsing tusschen stads-en districts-scholen voorgesteld. Dit voorstel werd niet overgenomen maar gelijke eischen werden aan alle scholen gesteld. Geheel het Onderwijs werd daarna op deze leest geschoeid en daarmede dient thans rekening te worden gehouden.

Ten slotte klagen sommige leden dat de buitenscholen weinig nut opleverden, omdat het peil van ontwikkeling der bevolking in de buitendistricten bedroevend is.

Laat ons dit laatste een oogenblik toegeven. moet dit dan geweten worden aan de Bijzondere School? Daar zijn in 't latere leven van buitenkinderen heel andere factoren die sterk demoraliseerend werken, en waartegen de school niets of weinig vermag.

Erg nuchter vinden wij daarom de vraag van deze Leden aan het Bestuur gericht om opgave van het percentage van de door den Rechter Commissaris gehoorde personen, die hun naam teekenen konden.

Sujetten, die met den strafrechter in aanraking komen, behoorden vroeger zeker niet de braafste en vlijtigst schoolgaande kinderen. Daar loopen er nog genoeg rond, die Kerk en School ontvluchten en buiten elken beschavenden invloed van het Onderwijs blijven.

Maar, al hebben zij vroeger ook trouw de school bezocht, is het dan niet natuurlijk, dat hun grove werkhanden, niet meer staan naar calligrafie, nu zij tien en nog meer jaren geen pen meer hanteerden?

Och, wat blijft er bij ons zelf van de schoolkennis over, als wij dat later niet door gestadige oefening ontwikkelden.

Neen, de buitenscholen zijn een weldaad voor de Kolonie. Honderden kinderen, die anders absoluut van alle onderwijs verstoken zouden blijven, hebben nu leeren lezen, schrijven en rekenen, krijgen een begrip van aardrijkskunde en geschiedenis en bovenal ondervonden den beschavenden invloed van godsdienstig onderricht. Sommigen hunner mogen dan later, als zij onder andere invloeden komen, hun eerste opvoeding tot schande maken, dat is volstrekt geen bewijs, dat deze opvoeding niet deugde. Het is een gewoon levensverschijnsel, wat overal voorkomt, ook onder de beste standen.

De R. K. School te steunen, is een daad van billijkheid en van welbegrepen algemeen belang.

BLADVULLING.

Wij lezen in de „Gazet van Antwerpen": De Katholieken zijn beslist domkoppen, en hunne scholen domperscholen, dat is uitgemaakt door de Liberalen.

De uitslag van den wedstrijd tusschen jongelingen, die hunne hoogeschoolstudiën voltrokken hebben, is openbaar gemaakt.

Op 17 bekroonden zijn er 7 van de Katholieke hoogeschool van Leuven; de andere 10 moeten verdeeld worden over de Staatshoogescholen van Gent en van Luik.

Van de vrije liberale hoogeschool van Brussel werd niet een enkele bekroond.

Eucharistisch Congres te Weenen.

De intocht van den Kardinaal.

Weenen is op het oogenblik nog in beroering over de grandiose ontvangst 10 Sept. ll. aan den pauselijken legaat kardinaal v. Rossum bereid.

Het weer was zeer mooi, en ziende dat de hemel genadig was, begonnen de bewoners der hoofdstraten, waarlangs de stoet zou trekken ijlings aan de versiering hunner gevels.

Het zwart-geel en het rood-geel, vooral zooals het hier in breede banen afhangt van de hooge huizen, doet aristocratisch-feestelijk in de straten.

Een aardig effect weten de Weeners ook te bereiken door hun balcons te versieren met zwart-gele linten, die zij bij wijze van franje laten neerhangen.

Ons hotel ligt in de Kärtnerstrasse, den voornaamsten verkeersweg van Weenen, en daarlangs ging ook de weg van den stoet, zoodat wij van uit onze kamers een uniek gezicht hadden op de plechtigheid

Om drie uur begonnen de prachtige klokken te luiden, een zeldzaam carillon van gezamenlijke klokketorens van Weenen, die de lucht vol feeststemming beierden. Langs den weg op de trottoirs stonden de verschillende congregaties der stad met haar vaandels, terwijl het middengedeelte zeer ordelijk door de politie werd opengehouden.

Even later trok uit de prachtige Stephansdom een ongemeene stoet, bestaande uit de gezamenlijke geestelijkheid der stad, die den kardinaal tegemoet kwam.

Vooraan als bijzondere attentie voor den kardinaal de bewoners van de twee Redemptoristenkloosters van Weenen, eerst de broeders, dan de paters in witte superplie. Dan de Trinitarissen in hun schilderachtig costuum, een groot rood kruis op het Dominicanerhabijt.

Deze werden gevolgd door de broeders van St. Joannes de Deo, de ongeschoeide Carmelieten, de Capucijnen, waaronder de Capucijnen van Bosnië met hun militaire snorren. Achter hen de Franciscanen, de Dominicanen, de Cisterciensen, de ernstig zwarte Benedictijnen in hun wijde gewaden, de paters Camillianen.

Al deze verschillende groepen van ordesgeestelijken werden afgescheiden en voorafgegaan door hun kapittelkruisen of wel door vaandels.

Volgde een lange sneeuwen weg van wereld-geestelijken der stad in hun witkanten superplieën, de verschillende parochies der stad met haar vaandels, een woud van zacht roode en goud zijden doeken.

Achter hen kwamen de priesters Maltheserridders met hun voorname beige schoudermantels, een reeks kanunnikken, sommigen met de borst vol eereteekenen, anderen weer met violetten bonetten met groene pluimen.

Daarop eenige tientallen rijen met theologanten van 't seminarie, en achter dezen begonnen weer de heeren van het kapittel van Weenen en eindelijk een breede paarse rivier van wel honderd en tien bisschoppen, onder wie bijzonder de aandacht trok de bisschop der geunieerde Grieken, wien de lange sleep werd nagedragen.

De lezer zal uit dit crescendo begrepen hebben, dat nu onder een baldakijn gedragen door vier heeren, de kardinaal-vorst, aartsbisschop Nagl voortschreed, begeleid door Mgr. Flueger, op wien pas een moordaanslag is gepleegd.

Het was waardig en kalm in de straten, en de straten leken mij van uit het hooge hotelvenster niet zoo buitengewoon vol. Maar de grootste drukte propte zich op naar den kant van den Weilbahnhof.

In den Dom waren slechts een klein getal genoodigden bijeen. Heel het middenschip was verder afgezet door soldaten van de keizerlijke lijfgarde, die gecommandeerd werden door een generaal in groot gala, een blauwe uniform en een steek met prachtige groene veeren, welke de grootste Wiener pleureuse beschaamde.

Het voorname hoofdaltaar met zijn gedreven zilveren tabernakel en zilveren antipendium straalde in een glans van zuiver kaarsenlicht. De kanunnikkenbanken, die op zich reeds een kerk vormen, waren met roode tapijten omhangen.

Wij zaten een ruime poos, wel een drie kwartier, toen begonnen de Domklokken opnieuw te luiden.

In de verte hoorden wij muziek, de muziek van de matrozen, in hun blauwe jekkers en smetteloos-witte broeken. De groote deuren van het middenschip werden opengeworpen, de studenten van alle Katholieke „Verbindungen" stelden zich „en haie" voor den hoofdingang. De „Stephansplatz" stond angstig vol en uit alle vensters der hooge huizen ritsten zich de menschenhoofden, zelfs de daken stonden vol als de straat beneden.

In een zelfde volgorde als wij hem hadden zien uittrekken, kwam nu weer de stoet terug.

Onder den baldakijn schreed nu naast kardinaal Nagl zegenend de Pauselijke legaat, de Hollandsche kardinaal van Rossum, een man nog in den bloei zijns levens, met frisch, minzaam gelaat.

Achter hem aan kwam nog een stoet van hooge Hofdignitarissen, ridders van Maltha, de burgermeester van Weenen, Josef Neumayer en heel de gemeenteraad van Weenen met hunne fraaie, vergulde ambtsketenen om, en een foule van menschen. Het machtige Domorgel speelde, en toen de kardinaal aan het altaar was gekomen, baadde plotseling de Dom in een zee van electrisch licht, en hief een mannen- en knapenkoor een zeer schoone „Fidelis quoque" aan.

De kardinaal gaf zijn eersten zegen, en terwijl hij de benedictie zong, hoorden wij priesters tot elkaar met voldoening zeggen „ein schöne stimme."

Den kardinaal-legaat werd nu uitgeleide gedaan naar 't hoofdportaal, alwaar inmiddels de galakaros van het Hof met zijn lakeien in historische kleedij en witte pruiken, was voorgereden. En bij het aanzetten der paarden plantte zich op eens een spontaan „Hoch, hoch, hoch!" langs de samengepakte menigte op de Stephansplatz".

Kardinaal van Rossum heeft werkelijk in Weenen een joyeuse entrée gemaakt en logeert in het keizerlijk paleis.

„De Maasbode."

Ingezonden Stukken

Alfalfa.

Geachte Redactie.

Naar aanleiding van Uw berichtje omtrent *Alfalfa*, voorkomende in het vorig nummer van de „Amigoe", verzoek ik U beleefd mij eenige plaatsruimte in Uw Blad te willen verleenen

Alfalfa of Blauwbloemige Luzerne is een klaversoort behoorende tot het plantengeslacht Medicago, is dus geenszins een grassoort en mag ook niet verward worden met de bekende Roode Klaver, welke behoort tot het geslacht Trifolium.

Door mijn voorganger zijn vroeger met Alfalfa reeds proeven genomen, die evenwel, door welke oorzaak is mij onbekend, mislukt zijn.

In opdracht van den HEGH. Gouverneur onzer Kolonie heb ik de proeven met Alfalfa hervat en, tot mijn genoegen, bereids met succes.

Dat men, zooals U opmerkt, hier nog niet het rechte weet omtrent Alfalfa verwondert mij niet. Eerst sedert ik begonnen ben de proeven te herhalen, hier en daar de planten vertoonde en zaad verkoopbaar stelde is men — natuurlijk in het algemeen gesproken — hier meer belang in dit voedergewas gaan stellen. Maar, zooals het altijd gaat met een of andere nieuwe cultuur, zijn de meeningen daarover verdeeld en dikwijls niet juist. Ik ben U daarom dankbaar, dat U mij langs dezen weg in de gelegenheid heeft willen stellen het een en ander omtrent Alfalfa mede te kunnen deelen.

Het zaad van Alfalfa is zeer klein en geelachtig groen van kleur. Goed Alfalfazaad, d.i. zaad met voldoende kiemkracht en kiemenergie, ontkiemt zeer vlug en het is dan ook waar, dat het onder gunstige omstandigheden reeds binnen 24 uur uit den grond schiet en zeer snel groeit. Men mag echter niet uit het oog verliezen, dat de geringe grootte der zaadjes het noodig maakt het zaad zoo oppervlakkig mogelijk in den grond te brengen, als het ware onder den grond te bezemen, en te zorgen, dat men bij droog weer de oppervlakte van den grond goed vochtig houdt. Op „Cas Chiquito" heb ik dit kunnen bereiken door eenvoudige gieterbesproeiing; waar men over meer water kan beschikken is natuurlijk bevloeiing veel beter. Als het gewas eenmaal boven den grond is en voldoende beworteld, kan men met minder water toe en in elk geval heeft het minder water noodig dan bijv. Paragras. Alfalfa is dan ook bij uitstek een klaver voor de droge streken. De wortels gaan zeer diep en de plant kan dus haar water uit meer naar onder liggende bodemlagen halen. De bodem moet daarom voldoende los zijn en een degelijke, diepe bewerking voor men gaat zaaien, is aan te bevelen. Daar het gewas onder niet te ongunstige omstandigheden jaren kan worden aangehouden is de voorafgaande bewerking afdoende voor eenige jaren. Eveneens aanbevelenswaardig is eene voorafgaande stalmest bemesting, het vochthoudend vermogen van den bodem wordt hierdoor tevens ook belangrijk verhoogd. Nader zal nog worden nagegaan of men hier in dezen ook met hulpmeststoffen voor kali en phosphorzuur voordeelig kan werken. Voor hunne stikstof zorgen de vlinderbloemige planten, dus ook de Alfalfa, zelf, of liever zij verkrijgen hierbij de hulp van eene soort bacteriën, de stikstofbacteriën n.l. der vlinderbloemigen. Lang reeds was het bekend dat gewassen, zooals b. v. klaver, boonen, pinda's, den grond eerder verbeterden, doch eerst betrekkelijk kort geleden heeft men ontdekt waaraan dit is toe te schrijven. Klavers, boonen, pinda's, etc., in 't algemeen de vlinderbloemigen, leven in zoogenaamde symbiose, dat wil zeggen, samenleving tot wederzijdsch welzijn, met bepaalde soorten bacteriën, de zoogenaamde stikstofbacteriën. Deze bacteriën hechten zich aan de wortels der genoemde planten en brengen er aanzwellingen teweeg, die de gedaante van knolletjes hebben en waarin dan de bacteriën in koloniën leven. Zij bezitten het vermogen de vrije stikstof der bodemlucht voor de genoemde planten beschikbaar te maken. De duurste plantenvoedingsstof, de stikstof, verkrijgen de vlinderbloemigen dus a. h. w. om niet en zij vergaren er zooveel van in hun uitgebreid wortelstelsel, waarin zij ook andere voedingsstoffen ophoopen, dat een nakomend gewas in den aldus verrijkten bodem een schat van voedsel vindt.

Het schijnt, dat elke soort vlinderbloemig gewas voor zijn groei een bepaalde soort stikstofbacteriën benuttigt. Zijn die bacteriën niet in den bodem aanwezig, dan is er van stikstof verzameling door de planten ook geen sprake. Bij verschillende hier groeiende vlinderbloemigen, als bijv. boonen en pinda's trof ik de stikstofknolletjes aan bij de wortels, enkele malen ook reeds aan Alfalfawortels. Zekerheid dat onze bodem overal de Alfalfabacteriën bezit is er evenwel niet. 't Is best mogelijk, dat zij bij verder aankweeken van Alfalfa en onderploeging van het gewas op den duur vanzelf in den bodem zullen komen, maar om meer zekerheid te erlangen heb ik uit Amerika inoculatieaarde van Alfalfavelden en reinculturen van Alfalfabacteriën laten komen. Dat is dan misschien die bijzondere mest, waarvan in Uw berichtje wordt gesproken. Van deze aarde heb ik ook aan eenige planters wat verstrekt. Maar ook zonder opzettelijke aanbrenging van bacteriën door inoculatiemateriaal groeit de Alfalfa hier op meerdere plaatsen goed, dat is reeds gebleken.

Is het gewas zoover opgeschoten, dat het voor de eerste keer begint te bloeien dan snij men het af, de tweede en volgende sneden groeien veel vlugger en beter. In Amerika snijdt men vier tot zes keer per jaar, terwijl het gewas vele jaren achtereen duurt. Hier in ons heet en droog klimaat, waar het gewas sneller in bloei schiet en daardoor minder hoog wordt, kan men vaker snijden.

De wortels gaan, zooals ik reeds opmerkte, diep den bodem in. Wanneer wij dus eindelijk eens een goeden regenval mogen hebben, waardoor onze grond eens weer goed met water wordt doordrongen dan, stel ik mij voor, zal de Alfalfa nog beter gaan, zal spoedig diep wortelen en zoodoende beter komende droge periodes weerstaan. Om in den drogen tijd gemakkelijk te kunnen besproeien is het het best de Alfalfa in bedden uit te zaaien, breedwerpig of in rijen. In dit laatste geval houde men de aarde tusschen de rijen zooveel mogelijk los. Trouwens in ons droge klimaat kan men niet genoeg zijn aandacht wijden aan het loshouden der bovenlaag van den bodem. Het geheele geheim van de dry-farming berust op de volgende hoofdzaken: bevordering van de capillairiteit in de onderlagen, het aanbrengen van een goede bodemstructuur daar waar de planten wortelen (in Amerika gebruikt men daartoe met succes na het ploegen den zoogenaamden ondergrondpakker) en het voortdurend loshouden van de bovenlaag. Door dit laatste wordt juist tegengegaan wat in de onderlagen moet worden bevorderd, de capillairiteit in de bovenlaag wordt daardoor opgeheven en de verdamping tegengegaan. Het wachtwoord voor alle droge streken, dus ook voor Curaçao moet zijn: zorg, dat als het regent zooveel mogelijk water in den bodem dringt en als het er in is zorge men zooveel mogelijk dat het er in blijft. Maar zonder voldoende trekkrachten en goede werktuigen gaat het niet. Over werktuigen gesproken, een zeer nuttig werktuig is de zoogenaamde cultivator waarmede men gemakkelijk en vlug de bovenlaag bewerkt. Door mij zijn een paar dusdanige werktuigen aangeschaft, een er van wordt met veel succes gebruikt op Choloma. De Heer Administrateur van het struisvogelpark aldaar en ook een onzer voornaamste Planters, die het werktuig heeft zien werken, zijn er zeer mede ingenomen. Op Choloma wordt ezeltrekkracht toe-

gepast, op Cas Chiquito heb ik heel goed gewerkt met een paard er voor gespannen. Ook op Mont-Pleasant, waar men een paar gelijksoortige werktuigen aanschafte, voldoen zij zeer goed.

Na deze kleine uitweiding voeg ik hier nog een korte mededeeling toe over de voedingswaarde van Alfalfa. Deze is veel hooger dan van de grassen, dus ook van Paragras. Vooral het eiwitgehalte is hoog. Bovendien krijgt men er zeer goed hooi van, men weet dat Paragras voor hooiwinning niet geschikt is.

Ten slotte wil ik hier nog even waarschuwen tegen een meermalen in de Alfalfa optredende woekerplant, Cuscuta Americana, hier bekend onder den naam van Hilo di diabel, in Amerika Dodder genoemd. Het zaad van deze woekerplant komt meermalen in het Alfalfazaad voor. Als de Cuscuta-draden zich vertoonen, moet men de Alfalfa zoo gauw mogelijk afsnijden en deze met de gemelde draden verwijderen. De volgende snede is dan doorgaans vrij van Hilo di diabel.

Met dank, geachte Redactie, voor de opname dezer regelen, verblijf ik hoogachtend Uw dw. dnr.

G. B. Dussel

Landbouwkundige voor de Kolonie.

Curaçao, „Cas Chiquito"
8 October 1912.

Berichten uit de Kolonie.

Welkom !

Met de *Prins Willem IV* is de Heer Jan Appel op zijn geboortegrond teruggekeerd.

Wij heeten hem van harte welkom en wenschen den geachten Commandant Appel en familie geluk met dit blijde wederzien na jarenlange scheiding.

Havenwerken.

Het ontstekingsvaartuig is Maandag door den sleper Elsa naar het Schottegat gebracht, waar de werkzaamheden derhalve nog niet afgeloopen waren.

We hopen, dat er nu verder geen belemmerende hindernissen zich zullen voordoen en het werk geregeld zijn gang kunne gaan.

't Begint anders weer net verkeerd, daar de expresselijk voor de havenwerken uitgezonden technische opzichter, de Heer J. J. Klaversteyn, eerstdaags naar Nederland vertrekt.

Pocahontas.

Zaterdagmiddag heeft de firma S. E. L. Maduro & Sons de nieuwgebouwde sleepboot te watergelaten en *Pocahontas* gedoopt. Zondag deed het bootje een proeftocht in zee en is de geheele week druk aan 't varen geweest. Het voldoet uitstekend.

Aan de firma Maduro, aan den Heer M. Boom, den scheepsbouwer en aan den Heer J. Evertsz, den ingenieur, onze oprechte gelukwenschen.

Verdronken.

Dinsdagavond werd aan het zeestrand nabij Vianen een lijk van een vrouw gevonden.

Ongeluk, moord, of zelfmoord?

Onze haven voorbij.

Donderdagmiddag stoomde weder een groot schip van de Transatlantique onze haven voorbij.

De Zonsverduistering

die hier slechts gedeeltelijk was, was Donderdagmorgen zeer goed zichtbaar.

De Regen

bleef deze week uit. Toch is men op verschillende plaatsen aan 't planten in de hoop, dat er spoedig een flinke, algemeene regen valle. God geve het!

Dankbetuiging

In dank ontvangen van den Heer Mauricio de Jongh, vertegenwoordiger van de firma Wm Teacher & Sons, een monster, Highland Cream" Wisky, en een reclame-aschbakje.

Curaçaosch Weerbaarheidskorps.

—Ll. Zondagmorgen heeft het „Curaçaosch Weerbaarheidskorps" zijn jaarlijkschen schietwedstrijd gehouden.

De wedstrijd werd met eene korte toespraak ingeleid door den heer R. de Lannoy, die de plaats innam van den uitlandigen kommandant van het korps, den heer C. N. Winkel.

De eereprijs, uitgeloofd door den heer Gouverneur der kolonie, werd toegekend aan den heer J. P. E. Gorsira. De drie korpsprijzen werden behaald onderscheidenlijk door de hh. J. B. A. Palm, E. Garcia en W. van der Ree.

Twee prijzen, aangeboden door de heeren C. F. van Baak, garnizoenskommandant, en R. de Lannoy en J. A. de Haseth, officieren van het Weerbaarheidskorps, vielen respectievelijk ten deel aan de hh. L. Pietersz en N. van der Ree. De heer H. Broekman won een buitengewonen prijs, door het aanwezige gezelschap uitgeloofd.

De wedstrijd werd door tal van belangstellenden bijgewoond en door de garnizoenskapel opgeluisterd.

De Vrijmoedige.

Koloniale Raad.

In de vergadering van den Kol. Raad op ll. Woensdagavond gehouden, waren tegenwoordig de ondervoorzitter, negen leden en voorts de heeren Mr. J. B. Gorsira, procureur-generaal, H. J. T. Boomgaart, waarnemend administrateur van financiën en W. A. J. T. Zelle, tijdelijk directeur der openbare werken, als gemachtigden van den Gouverneur.

Na mededeeling van de ingekomen stukken, werden in behandeling genomen:

1o. de ontwerp-verordening tot wijziging van de mijnproducten verordening 1908, welke zonder discussie noch hoofdelijke stemming werd aangenomen;

2o. de ontwerp-keur ter aanvulling der keur, regelende de straatpolitie op het eiland Curaçao (P. B. 1891 No. 12), welke, geamendeerd, met acht tegen 2 stemmen werd aangenomen; en

3o. de ontwerp-verordening tot aanvulling der verordening, waarvoorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1913 (P. B 1912 No. 24). Daar bij stemming de stemmen staakten, vijf tegen vijf, werd het nemen van een besluit tot een volgende vergadering uitgesteld.

Weldadigheidsdag voor noodlijdend West Indië.

Met een enkel woord is reeds gemeld, dat H.M. de Koningin haar groote ingenomenheid heeft betuigd met het voornemen der padvinders, om op 20 September a.s. te Haarlem een weldadigheidsdag te houden ten voordeele van de noodlijdenden in West-Indië.

H.M. heeft eenige voorwerpen toegezegd als geschenk van haar zelf voor den verkoop op de te houden fancy fair en tevens aangeboden bouquetjes heidebloemen beschikbaar te stellen in een aantal, als de commissie zal noodig oordeelen.

Naar de „O Haarlemsche Ct." meldt, heeft zich voor den weldadigheidsdag een eere-comité gevormd, bestaande uit de heeren; mr. dr. F. W. van Leeuwen, eere-voorzitter; dr. H. D. Kruseman, Bas Backer, Van Lennep en Fuhrop, burgemeesters van Haarlem, Bloemendaal, Heemstede en Schoten; De Breuk, Hulswit en Vincent Loosjes, wethouders van Haarlem; jhr. Van Spengler, garnizoens commandant; overste Van Wagtendonk, commandant van het XXste landweerdistrict; baron van Hardenbroek, commandant der cavalerie; Van Bemmelen, voorzitter van Onze Vloot; Van Heeckeren van Waliën, secretaris van Onze Vloot; S. B. Crommelin, oud-voorzitter van Koninginnedag; Herbert Cremer, voorzitter van Koninginnedag; M. Binger, penningmeester van Koninginnedag, dr. Broese van Groenau, voorzitter van Zang en Vriendschap; mr. A. W. Thöne, oud-auditeur-militair; J. C. Joekes, oud-kapitein ter zee; Jhr. Von Riemsdijk; J. C. Peereboom, X. Schiphorst, hoofdredacteuren van de „O. H. Ct.", „Haarlemsch Dagblad" en de „N Haarl. Ct." J. van der Kop, commandant der Kennemer padvinders; Breda Kleynenberg en Van Rossum, leden van den Raad; S. J. van Gasteren, voorzitter van de Kon. Letterlievende vereeniging „J. J. Cremer"; P. van Ooy, voorzitter van de vereeniging „Crescendo Caecilia".

Reeds hebben tal van winkeliers toegezegd belangeloos te zullen zorg dragen voor decoratie, versiering, meubileering enz., en zijn dames aangezocht voor den verkoop der voorwerpen. Het belooft dus een mooi feest te worden.

Officieele berichten.

Aan den brigadier bij de brigade marechaussees alhier K. Post is tot herstel van gezondheid een jaar verlof naar Nederland verleend.

Aan den Griffier bij het Kantongerecht alhier, J. H. Lampe, is tot herstel van gezondheid, eene maand verlofsverlenging verleend.

De tijd. Gouvernements-geneeskundige in de kolonie Curaçao, belast met de armenpraktijk en het verleenen van verloskundige hulp aan onvermogenden in het 4de en 5de district van Curaçao, Ch. J. Samson, is eervol ontheven van de laatstgemelde funtiën en tijdelijk belast met de functiën van Gouvernements-geneeskundige op Saba.

De tijd. Gouvernements-geneeskundige op St. Eustatius J. Morgan Griffith tevens tijdelijk belast met de waarneming van den geneeskundigen dienst op Saba is eervol ontheven van den laatstgemelden dienst.

Aan den opzichter in d · gevangenissen alhier Enrique Kusmus is tot verder herstel van gezondheid, veertien dagen verlofsverlenging verleend.

De Assistent-Administrateur van het struisvogelpark „Albertina" op Curaçao, W. Lensveld is belast met het opsporen der misdaden en wanbedrijven, volgens de onderscheiden gen bij algemeene verordening gemaakt, voor zooveel aangaat de uitgestrektheid van de door hem mede bestuurd wordende plantage Choloma in het 2de district alhier.

Aan den brievenbesteller 1ste klasse alhier N. Delmina, is tot herstel van gezondheid eene maand verlof verleend.

Aan den kommies 2de klasse der belastingen alhier, C. M. Nuboer is tot herstel van gezondheid eene maand vervol verleend.

Marktbericht van den Curacaoschen Handelsbond.

Van 11 October 1912.

AARDNOTEN (Pindas) per KG		0.22
ZOUT per vat van 130 K.G........	f	0.80
DIVIDIVI per K,G........................	„	0.05
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„	0.70
id. per KG. 2e kw.	„	0.60
HUIDEN per K.G.........................	„	0.60
GEITENVELLEN per K.G...........	„	1.20
WOL per K.G............................	„	0,12
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„	0.50
BEENDEREN per K.G..................	„	0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.............	„	0.05
STROOHOEDEN (hipijapa):		
Kwaliteit No, 1...........per dozijn	„	4.25
„ „ 1 (gebleekt)„ „	„	4·37½
„ „ 2 „ „	„	5.—
„ „ 3 „ „	„	——
„ „ 3 „ „	„	——
„ „ 4 „ „	„	7.—
„ „ 5 „ „ OLA	„	— —
„ „ 6 „ „	„	9.75
„ „ 7 „ „	„	9—
„ „ 8 „ „ OLA	„	10—
„ „ 9 „ „	„	12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„	
„ „ 11 „ „	„	15
„ „ 12 „ „ OLA	„	
„ „ 13 „ „	„	
„ „ 14 „ „ OLA	„	—
„ „ 15 „ „	„	18

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

64 ratten
137 muizen.

HAMBURG MARKTBERICHTEN.

VAN

Senior & Müller, W. Deitelzweig.

31 Augustus.

Aloe. De partijtjes, welke worden aangevoerd blijven zeer klein, zoodat de markt standvastig blijft en zelfs neiging tot stijging toont. Wij hebben reeds 90 M. voor 100 Kilo betaald, maar gelooven, dat spoedig de prijs zal toenemen.

We noteeren derhalve: Aloë 90-92M. de 100 Kilo en zullen gaarne consignaties van onze vrienden ontvangen.

Caret. De markt blijft onveranderlijk vast. Wat gezonden werd, was gelukkig altijd van goede qualiteit en vond derhalve ook gereeden verkoop.

Voor de gewone soorten van Venezuela wordt van 26—35M het halve Kilo betaald.

Huiden. Evenals vroeger blijft ook de markt van dit artikel vast en hoog. Nieuwe toezendingen worden onverwijld gekocht tegen goeden prijs.

Wij noteeren:

voor goede, zware huiden van Curaçao en Rio Hacha 1.80 M. 't Kilo
„ kleine, lichtere 1.60 à 1.62
droge, goede soorten van Sabanilla 2 à 2.10

Dividivi. Gedurende Augustus was de toevoer gering, en bleef beperkt tot ± 350 ton per stoomboot en 600 ton per zeilschip, welke laatste partij snel verkocht was. Alleen op deze wijze, door geregeld slechts kleine partijtjes uit te voeren, kan men de markt staande houden, en niet slechts nieuwe daling der prijzen voorkomen, maar zelfs nog wel een kleine stijging veroorzaken. Jammer, dat wij reeds zoo dicht op den Winter zitten, die altijd het verkeer bemoeilijkt met Rusland, de grootste afnemer, zoodat wij op een belangrijke verbetering van het artikel niet durven rekenen.

Een ander beletsel voor den verkoop van dividivi is de hooge prijs welken de leerlooiers moeten betalen voor de huiden, zoodat hun bedrijf weinig winst meer afwerpt.

Wij noteeren:

Van Curaçao en Bonaire 7—8¼ M.
„ betere soort 8½—9 „
„ Sabanilla de gewone 6¾—7 „
fijne „ 7—7½ „
„ Coro 6½—7 „
Puerto Cabello 6¾—7 „
Maracaibo (per zeilschip) 7—7½ „
(per stoomboot) 7¼—7½ „
Rio Hacha (per zeilschip) 6¾—7¼ dg.
(per stoomboot) 7½—8¼ d f.

Oud koper. Onveranderd 120 M. voor geel en 130 M. voor rood.

LOS EFECTOS
DE LA
EMULSION DE SCOTT

en los niños delgados, pálidos y enclenques son verdaderamente maravillosos. Todos los niños deben tomar la Emulsión de Scott legítima para poder desarrollarse fácilmente y para tener huesos fuertes, carnes macizas y la energía que requiere la edad para los ejercicios y estudios diarios. Un cerebro bien nutrido hace un hombre inteligente, y un cuerpo bien desarrollado y sano hace un hombre fuerte, y ambas cosas pueden conseguirse con el uso continuado de la

EMULSION DE SCOTT

que es el alimento-medicina más enérgico y la mejor y genuina de todas las emulsiones de aceite de hígado de bacalao.

"Siempre que las condiciones clínicas lo reclaman, uso la Emulsión de Scott obteniendo siempre un resultado terapéutico que ha superado en mucho al obtenido en las mismas condiciones con otras preparaciones similares. La influencia que tiene sobre el desarrollo de los niños ha sido siempre tan rápida que convencido de sus efectos la he empleado con confianza hasta en mis propios hijos." DR. RAFAEL FREITEZ PINEDA, Barquisimeto, Venezuela.

Buitenland.

ENGELAND.

De Iersche Protestanten, de mannen van Ulster, schrikken voor een toekomst, die hun een regeering zal brengen, waarbij hun katholieke landgenooten als bestuurders van Ierland zullen optreden. Zij droomen angstig over schennis van rechten, verdrukking, vervolging. Het is de schrik van een boos en schuldig historisch geweten. Zij vreezen op hun beurt behandeld te zullen worden zooals hun voorvaderen-in-hetgeloof de Katholieken behandelden; zij duchten weerwraak. De katholieke leiders der Iersche beweging, kunnen onder dit opzicht de meest gerust-stellende, de heiligste verzekeringen en beloften afleggen, de Britsche regeering mag praten als Brugman om dezen kinderachtigen angst uit de gemoederen der Ulsterianen te verdrijven — het is alles boter aan de galg gesmeerd. „Das ist der Fluch der bösseu Tat" enz. De angst drijft de Iersche Protestanten aan tot een woedend verzet — hetwelk ontaardt in 'n soort razernij — tegen het bekende Home Rule-ontwerp. Wij melden onlangs reeds hoeveel zelfs de katholieke arbeiders in Ulster daaraan te lijden hebben, doordat ze geboycot worden, uitgesloten uit fabrieken en ondernemingen van Protestanten ofwel doordat — onder lijdelijk toezien der overheden — het werken hun onmogelijk wordt gemaakt door de hun bitter vijandig gezinde Protestanten. Nog altijd duurt deze onduldbare toestand voort.

De directeur van de fabriek van Workman and Clark te Belfast, waar onlangs allerlei geweld tegen de nationalistische arbeiders werd gepleegd, moest tegenover een delegatie dezer arbeiders erkennen, dat hun klachten maar al te waar zijn. Uit een onderzoek was hem n.l. gebleken, dat de vijandschap tegen de nationalisten in den laatsten tijd nog was toegenomen. En hij erkende, dat de nationalisten, die om de vervolging, waaraan zij bloot staan, weg zijn gebleven, onder de gegeven omstandigheden moeilijk kunnen terugkeeren.

Waar moet dit op den duur heen, als de regeering haar plan, om aan Ierland zelfbestuur te schenken, eens werkdadig gaat doorzetten?

En dit doet zij zeker — indien zij in het leven blijft! 'n Paar dagen geleden hield minister Churchill, de Britsche titularis voor Marine, te Dundee een rede over Home Rule en ontwikkelde daarbij een plan van zelfbestuur, niet enkel voor Ierland, maar ook voor Engeland, Wales en Schotland. Hij noemde als beweegreden der Britsche regeering bij haar streven naar zelfbestuur voor Ierland niet het verlangen om een einde te maken aan den strijd, die gedurende zoo langen tijd tusschen beide landen heeft geheerscht, doch haar wensch om een goede en blijvende zelfregeering in te voeren in de vier landen, die intusschen natuurlijk steeds onder de Kroon en het rijksparlement vereenigd moeten blijven. Voor Schotland en Wales zoude die zelfregeering een buitengewoon voordeel zijn en de invoering van een federaal systeem voor Wales, Schotland en Ierland zou geenerlei bezwaar opleveren.

Wat Engeland betreft, dit wenschte de minister — en zonder vrees voor verwikkelingen — verdeeld te zien in tien of twaalf zich-zelf-besturende districten.

De Britsche regeering wil dus op haar zelve de operatie toepassen, die zij in samenwerking met Oostenrijk en de andere groote mogendheden aan de Porte aanprijst als de eenig heilzame ter verbetering van den toestand op het Balkanschiereiland: het verleenen van zelfbestuur in de onderscheidene gedeelten des rijks, de decentralisatie. Nu, voor zooverre het van de overgroote meerderheid der Ieren, de Nationalisten, afhangt, zullen dezen haar daarbij wel helpen. Er is „money in the pocket"! William Redmond, de zoon van „koning" John, en die met een nationalistischen geestverwant erop uit is geweest naar Australië om geld in te zamelen voor de Home Rule-beweging, heeft niet minder dan 30.000 pond mee naar huis gebracht ten bate van de actie. Geen wonder dat de jonge Redmond één en al lof is over Australië!

Heeft de politiek, bepaaldelijk de Home Rule-politiek zich ook al van het voetbalterrein meester gemaakt?

Reuter meldt het weliswaar niet uitdrukkelijk, maar men zou het toch bijna gaan gelooven. Onlangs had n.l. te Belfast — het middenpunt der Protestantsche anti-Home-Rule-beweging — een wedstrijd plaats, waarbij gedurende de rust de vrienden, „supporters", van een der ploegen, een Iersche — groene — vlag ontplooiden en ronddroegen. Dit gaf aanleiding tot de ontplooiing van een Engelsche vlag door een andere groep, en weldra kwam het tot een vechtpartij, een hevige vechtpartij, waarbij met steenen werd geworpen en waaraan honderden personen deelnamen. Zelfs hoorde men tot driemaal toe het geknal van revolverschoten. Eerst na versterking te hebben ontvangen, kon de politie de menigte uiteendrijven. Doch niet dan nadat 58 voetbalbazen — van wie er vijf schotwonden hadden opgeloopen — zóó deerlijk toegetakeld waren geworden, dat zij per ziekenwagen naar het gasthuis moesten worden overgebracht, sommigen in bedenkelijken toestand.

De omstandigheid dat deze uitbarsting van vijandigheid tusschen Ieren en Britten plaats had te Belfast, doet de vraag rijzen of ook hier niet de haat tegen Home Rule het gevecht heeft aangewakkerd.

MAROKKO.

De Marokkaansche zaken.

Het gaat den Franschen niet voorspoedig in dat „Pays des Maures". De Duitsche bladen insinueeren zelfs, dat de positie van Frankrijk in Marokko zoo goed als hopeloos genoemd moet worden en dat daarom generaal Lyautey wijs zal doen, zijn matten op te rollen en naar Frankrijk terug te keeren. Er is niet veel scherpzinnigheid toe noodig om te begrijpen, dat deze en dergelijke uitspraken de kinderen zijn van een nauwelijksch bedwongen „Schadenfreude". Zoo erg is het dan ook niet; maar toch, de Franschen hebben in Marokko „Pech" en geducht ook. Zelfs de officieuse „Temps" geeft zulks onomwonden toe.

De inname van Marakesj, een gewichtig strategisch punt, door den pretendent El-Heiba, is een leelijke streep door de rekening van generaal Lyautey bij de organisatie van het protectoraatsland.

Aller aandacht en belangstelling concentreert zich op het lot der vijf Fransche ambtenaren, die, na gezorgd te hebben, dat de Europeanen bijtijds uit het bedreigde Marakesj wegkwamen naar veiliger oorden, zelf te lang op hun post bleven en door den vijand werden verrast. Te nauwernood konden zij het vege lijf bergen in de kasbah (versterkt paleis) van den trouwgebleven, doch zwakken kaïd El Glaoui.

Toen stond de regeering voor een moeilijk dilemma: moest men de landgenooten aan hun lot overlaten of, moest men met geweld trachten hen te redden? Maar dan werd noodzakelijk, waartoe men juist niet wilde overgaan: de zuidelijke hoofdstad Marrakesj betrekken in de krijgsoperaties, met alle gevolgen van dien.

Gelukkig voor Frankrijk, dat het op het oogenblik een legerhoofd in Marokko heeft, die weet wat hij wil en voor geen kleintje vervaard is. Generaal Lyautey is namelijk, zoodra hem de Jobstijding ter oore kwam, volgens gewoonte, aanvallend opgetreden. Wij maakten reeds onlangs melding van de krijgsbedrijven der kolonels Mangin en Joseph, die den vijand geducht onder vuur hebben genomen. Eerstgenoemde bevelhebber trad in het krijt met den Khalifa, plaatsvervanger van den pretendent en sloeg hem op de vlucht met achterlating van zijn legertros. Daarna vereenigde hij zich met de colonne Joseph.

De aanvallende tactiek der Franschen is dus wederom met succes bekroond. Zelfs moet de kroonpretendent El-Heiba zóó onder den indruk zijn van de nederlaag zijns plaatsvervangers, dat hij belooft heeft de vijf Fransche ambtenaren, die niet tijdig hun biezen hebben kunnen pakken, veilig naar de kust te laten brengen. Echter, slechts een voorloopig succes is bereikt; wel is de vijand geslagen, maar niet vernietigd en Marakesj is in zijn handen.

Ook in het Noorden, in het gebied van Fez, blijft de vijand duchtig opdringen. Kolonel Pein wist tot heden zijn detachement voor vernietiging te bewaren, doch moet voortdurend het veld ruimen, hierdoor maar al te zeer den indruk bij de Berbers vestigende, dat zijn krijgsmacht te zwak is, om zijn actie door te zetten. Deze indruk bestaat ook reeds bij de bevriende stammen; een Fransch journalist ontmoette dezer dagen den Sherif van Ouezzan (Noordwest-Marokko), beschermeling van Frankrijk, die als zijn overtuiging uitsprak, dat de Franschen in de omstreken van Fez een veel talrijker krijgsmacht behooren samen te trekken.

Niet veel heil voorspellend voor de Franschen, mag het feit genoemd worden, dat een in alle deelen goed georganiseerde samenwerking schijnt te bestaan tusschen de oproerige Marokkaansche elementen. De roghi Bou-Amara, die in het noorden opereert, de roghi Sidi-Baho, die in het Sefrougebied woelwatert, en de pretendent El-Heiba, staan met elkander in strategische verbinding. En een veeg teeken mag het genoemd worden, dat zelfs in de omstreken van de hoofdstad Fez, de te velde staande oogst, met overhaasting door de inlanders wordt binnen gehaald. Daaruit valt op te maken, dat een gecombineerde aanval van de leiders der oproerlingen op de hoofdmacht der Franschen in de lucht zit. De vraag is nu maar: bijaldien deze aanval uit de lucht komt vallen, is dan de Fransche troepenmacht sterk genoeg, om er aan te weerstaan?

Het antwoord op deze vraag wordt gegeven door een deskundige, generaal Bruneau, commandant van de 33e divisie infanterie en oud-strijder in Africa. Reeds tien jaar geleden ontwierp hij een operatie-plan voor een veldtocht in Marokko, dat tot op heden waarschijnlijk in de bureaux van het ministerie van oorlog ligt te sluimeren.

Thans schrijft hij in de „Matin" over wat hij teekenend noemt: „le gouffre du Maroc" (de afgrond van Marokko).

„Nu hebben wij — aldus generaal Bruneau — in Marokko ten naastenbij 40.000 man en dagelijks maken de bladen melding van nieuwe versterkingen, die vertrekken. Binnen korten tijd zullen wij in het Chargebied ongeveer twee legerkorpsen hebben staan. En daarmede is het afgeloopen; met dat effectief kunnen wij ons gezag niet afdoende vestigen over een land van een uitgestrektheid als Frankrijk en bevolkt door acht tot twaalf millioen zielen, die een buitengewone mate van onafhankelijkheidszin paren aan groote onverschrokkenheid en krijgshaftigheid. Tot nog toe hadden wij slechts te doen met een klein gedeelte van hen en met het minst onherbergzame deel van hun bergland, dat hier en daar in hoogte en ruwheid van klimaat het Alpengebied nabij komt. Wel is waar zijn de Fransche troepen verreweg de meerderen in artilleriebewapening, doch de vijand heeft even goede snelvuurgeweren, waarmede hij uitstekend weet om te gaan.

Wij hebben geen troepen meer beschikbaar, die in het bijzonder geschikt zijn voor de groote vermoeienissen aan dezen krijg verbonden; wij zullen een beroep moeten doen op de jonge soldaten, die hun tweejarigen dienstplicht vervullen."

Welk middel nu doet generaal Bruneau aan de hand, tot onderwerping der oproerlingen onder de inlanders? De zwarte strijdmacht. Volgens hem zijn slechts inlandsche troepen, mits uitmuntend geoefend en onder strenge tucht staande, in staat den alles omverwerpenden schok der Berbers te weerstaan. Geen compliment intusschen voor de Fransche koloniale troepen, gevormd en aangevoerd door Fransche bevelhebbers.

Advertentien.

Bekendmaking.

De verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1e. Maart 1911 t/m 31e Augustus 1911, onder No. **7995 D**, t/m No. **6236 E** zal plaats hebben op *Donderdag*, den 10n October a.s., en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao 5 Oct. 1912

De Voorzitter.

A. JESURUN.

Aangeboden ter overname wegens vertrek naar Holland een mooie zwarte Fransche piano.

Prijs f. 150.

J. J. Klaversteyn

Klipstraat Otrabanda.

Openbare Verkooping.

Krachtens bevel van het Hof van Justitie in de kolonie Curaçao, zal op

Dinsdag den 5n. November 1912,

des voormiddags te tien uren, vóór het gebouw van de Curaçaosche Hypotheekbank in de Willemstad, Breede Straat, ten overstaan van notaris J. H. R. Beaujon, in het openbaar worden verkocht, de Plantage

Santa Barbara,

gelegen in het 2e. district van het eiland. Zij is bezwaard met een recht van erfpacht ten behoeve van den Heer John Godden en heeft een servituut op de plantage „Fuik."

De veilconditiën zullen Veertien dagen vóór den dag van verkooping, ter inzage van gegadigden liggen ten kantore van genoemden notaris, alwaar ook verdere informatiën omtrent dezen verkoop te bekomen zijn.

Terwijl gegadigden, in den tusschentijd, de plantage zullen kunnen bezichtigen twee keeren in de week, en wel op Maandag en Vrijdag van elke week, tusschen acht uren 's morgens en vier uren des namiddags, voorzien van een bewijs van toegang, af te geven door genoemden Notaris.

Willemstad, Curaçao,
den 30n. September 1912.

Dienst van den Landbouwkundige KOLONIE CURAÇAO.

Voorradig en aan de Politiewacht bij den Proeftuin op Cas Chiquito te verkrijgen:

	per kan
Kleine Mais (White Kafir) ...	25 ct.
Jellow Branching Dourha.....	62½ „
Jeruzalem Corn.....................	62½ „
Shallu Sorghum.....................	65 „
Guinea Corn (van Jamaica)	62½ „
White Amber Sorghum.......	62½ „
Gooseneck Sorghum............	62½ „
Blackhull Kafir Corn..........	62½ „
Boonen (Wowo Pretoe).........	50 „
Boonen (Boontje Color).........	65 „
Pinda (Maule's Extra Earliest Long Pod Bush Peanut).....	1.10 „
Pinda (Maule's Improved Ground Pea...........................	60 ct.
	Per KG.
Alfalfa....................................	f 1.92½ „

De Landbouwkundige:
G. B. DUSSEL.

Curaçao, September 1912.

ZITTING

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD

op Maandag, den 14n. Oct. 1912,

des avonds te acht uur.

Te behandelen onderwerpen:

Voortzetting van de behandeling van het ontwerp-verordening tot aanvulling der verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1913 (P. B. 1912 No. 24).

Willemstad, den 12n Oct. 1912.

De Griffier van den Raad,

J. F. HAAYEN.

Photographisch Inrichting,

Soublette et Fils,

HOFPHOTOGRAFEN

VAN

H. M. de Koningin der Nederlanden

BEKROOND

te Amsterdam 1883,
„ Antwerpen 1885,
„ Chicago 1893, en
„ Curaçao, Eerste Prijs Eeremedaille, 1904.
„ Brussel, 1910

Curaçao, Waterkant Otrabanda.

VOOR DE HUISMOEDERS

Wilt gij in uw huis ongelukken voorkomen, zoo raden wij U aan

GEBRUIKT ALTIJD

„LUZ DIAMANTE"

VAN

Longman Martinez,

NEW-YORK.

Dit is de eenige petrolie, welke gedurende de laatste 37 jaar geen enkele ramp veroorzaakt heeft. Geen gevaar voor ontploffing, geen rook, geen stank. Volkomen veilig.

1 Te koop bij C. WINKEL EN ZONEN.

Hamburg-Amerika-Linie.

Gevestigd in 1847.

Geregelde Vracht- en Passagier-Dienst onderhouden door 58 verschillende Lijnen, met 350 Havens in alle Werelddeelen.

Dienst tusschen Europa-West-Indie-Venezuela-Colombia.

Lijn I. *Aankomst* te Curaçao van Europa en tusschen havens, den 1sten van elke maand.
Vertrek van Curaçao; naar Venezuela, Trinidad, St. Thomas Havre en Hamburg den 2/3 den

Lijn IV. *Aankomst* te Curaçao van Hamburg-Antwerpen en St. Thomas den 10 van elke maand.
Vertrek van Curaçao naar Pto. Colombia, Cartagena Colon en Centraal America, den 10/11.

Lijn III. *Aankomst* te Curaçao van Haiti enz. den 15/16 van elke maand.
Vertrek van Curaçao naar Venezuela, Trinidad, St. Thomas, Havre en Hamburg; den 17 van elke maand.

Passagiers-vervoer naar alle plaatsen, welke door bovengenoemde lijnen worden aangedaan.

Behalve de stoombooten van bovengenoemde lijnen, doen eventueel ook andere Passagiersschepen der Maatschappij, deze haven aan, die over St. Thomas direct naar Europa varen, en de reis in ongeveer **15 dagen** volbrengen.

De Passagiers-schepen der Hamburg-Amerika Lijn zijn alle voorzien van de noodige toepassingen voor de veiligheid en comfort der opvarenden.

Prijs der Passage naar Havre of Hamburg:
I Klas: $ 110; III Klas: $ 50 A. G.
Retour Biljetten: 10% afslag op de heen- en terugreis.

Voor verdere inlichtingen wervoege men zich tot

EDWARDS, HENRIQUEZ & Co.,

Agenten.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 5 OCT. — 19 OCT.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Venezuela	J Montero	5 October	Maracaibo	6 October	La Guayra
Pr. Willem I	A R Nyboer	7 „	New-York	8 „	Amsterdam
Venezuela	J Montero	8 „	La Guayra	8 „	Maracaibo
Philadelphia	H Highborn	8 „	La Guayra	9 „	New-York
Merida	A Johanson	9 „	Maracaibo	10 „	Maracaibo
Venezuela	J Montero	12 „	Maracaibo	13 „	La Guayra
Zulia	S S Morris	12 „	New-York	12 „	Maracaibo
Pr. Willem IV	P C v d Graaff	12 „	Amsterdam	13 „	New-York
Merida	A Johanson	14 „	Maracaibo	14 „	La Guayra
Venezuela	J Montero	15 „	La Guayra	15 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	16 „	La Guayra	17 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	17 „	Maracaibo	17 „	New-York
Caracas	Furst	17 „	New-York	17 „	La Guayra
Venezuela	J Montero	19 „	Maracaibo	20 „	La Guayra
Prins Maurits	P Koningstein	20 „	New-York	21 „	Amsterdam
Città di Milano	Cabella	6 Oct.	Colón	8 Oct.	Genova
Chancellor	Donald	12 „	Liverpool	12 „	Galveston
Schwarzwald	Rauschenplat	11 „	Hamburg	11 „	Pto Colombia
Sardinia	E Wünnenberg	12 „	Pto Colombia	12 „	Hamburg
Manuel Calvo	J Bonet	16 „	Colón	16 „	Barcelona

Schooners.	Aankomst.	van	Schooners.	Vertrek	naar
Preferida	5 Oct.	Maracaibo	*Zelma H*	9 Oct.	Kingston
Venus C	6 „	Rio Hacha	*Clara*	9 „	Rio Hacha
Sofia H	6 „	Bonaire	*Dolores Cecilia*	9 „	Rio Hacha
Pluma de Oro	9 „	Vela de Coro	*Virginia H*	9 „	Vela de Coro
Juan Luis H	9 „	Aruba	*Sofia H*	9 „	Bonaire
Maracaibo V	10 „	Maracaibo	*Juan Luis H*	10 „	Aruba
Refugio H	10 „	Aruba	*Refugio H*	10 „	Aruba
Virginia H	12 „	Vela de Coro	*Venus C*	10 „	Rio Hacha
			La Preferida	11 „	Maracaibo

Drukkers:

B. L. BOGAERS.